

El pinsà

David Aguadé Vidal

El pinsà, de nom científic *Fringilla coelebs*, pertany a la família dels fringíl·lids, igual que la cadenera que ja vam veure en una edició anterior de la revista. Segurament, és ja un ocell molt conegut per molta gent, degut a la seva fama com a ocell cantaire.

Aquest és un dels ocells passeriformes més comuns i àmpliament distribuïts per tota Euràsia, nord d'Àfrica i la regió macaronèsica (Madeira, Canàries i Açores). Pel que fa a la Península Ibèrica, aquesta espècie s'hi troba de manera permanent, però és durant els mesos d'hivern quan hi ha un major nombre d'individus i, per tant, és més fàcil d'observar-la, degut a l'arribada d'ocells hivernants procedents de la resta d'Europa.

Una parella de pinsans fotografiats al terme de Riudoms durant una sessió d'anellament científic (l'ocell de l'esquerra és el mascle, el de la dreta, la femella).
Foto: David Aguadé Vidal.

També hi ha una petita migració interna a Catalunya, on moixons del Pirineu hivernen a les planes. De fet, hi ha un refrany català que diu: "si veieu un pinsà, fred farà". A Catalunya és més abundant a la meitat nord en ambients submediterranis i més escàs al sud on els hàbitats són més secs.

Aquesta espècie en època de cria fa el niu en tot tipus de boscos on hi hagi arbres ben desenvolupats, tot i que també cria en deveses i parcs. És durant la resta de l'any quan podem observar aquests moixons en molts més hàbitats, com per exemple jardins o camps de conreu. El seu aliment principal, com la resta dels fringíl·lids, són les llavors tot i que durant l'estiu es poden alimentar d'insectes. Durant l'hivern s'acostumen a aplegar un gran nombre de moixons d'aquesta espècie en camps oberts on troben el seu aliment.

Té un mida semblant a la d'un pardal, però té una silueta més esvelta i una cua més llarga. Són característiques les dues línies blanques a cada ala, que podem observar quan l'ocell està en vol, i els costats de la cua també de color blanc. Pel que fa al color del plomatge, veurem clares diferències entre mascles i femelles. El pinsans mascles presenten unes tonalitats del plomatge vermellores al pit, panxa i galtes i d'un color gris blavós a la part superior i posterior del cap. Aquestes tonalitats són més apagades durant els mesos hivernals. En canvi, les femelles tenen el plomatge d'un color verd grisós a l'esquena i un blanc grisós a la panxa.

L'epítet específic del seu nom científic, *coelebs*, significa en llatí solter. Això és degut al fet que la persona que va batejar aquesta espècie amb el seu nom científic va ser Carl von Linné, d'origen suec. A Suècia, durant l'hivern, només les femelles i les cries hivernen cap a zones més càlides i, per tant, els mascles es queden "solters". El tret característic d'aquest ocell i que el fa molt conegut per molta gent aficionada als ocells és la seva gran diversitat de cants, els quals varien depenent de la zona d'origen del moixó. Aquest cant, sobretot el del mascle, serveix per marcar el territori de cada individu. Això ha fet que aquest ocell sigui especialment caçat per a molta gent aficionada als ocells cantaires engabiats. »

